

hassák, valamint az északi részen lévő kisebb tocsogót ezzel töltötték fel. Nagyjából a bolygatatlan altalaj szintjén alakították ki az építkezés síkját.

KOVÁCS ESZTER – PRANDER PÉTER

69. Budapest XXIII., Soroksár (Nagy-rét) 1. lh.
B, Sza

A feltárást végző intézmény neve: Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága.

A Soroksártól DK-re fekvő Nagy-rét nevű határrészben, az épülő új gázvezeték 11+30–11+650 km szelvényében, a Gyáli-patak partja menti dombháton összesen 320 m hosszúságban, 7 m szélességben az altalajig lehumuszolt és meggyesett sávban szarmata telep beásásai és bronzkori objektumok foltja jelentkezett.

Egyetlen gödörben egy ló csontváza mellé tett középső bronzkori, a Vatyai kultúra korai időszakára keltezhető leleteken kívül más őskori anyag nem került elő. A lovas sír egy részét a mellette lévő árok megbolygatta, így sajnos nem lehet egyértelműen eldönteni, hogy a kistermetű ló mellett eredetileg emberi csontváz is volt-e, vagy a szügy elé helyezett két edényt csak az egykori kedvenc paripának adták útravalóul. A bekarcolt vonalakban és beszúrkálásokban mészbetéttel díszített edény mintakincse sokban emlékeztet a nagyrévi leletek hasonló kis korsóira, de a kerámia formája és az erősen kihajló perem, valamint a mellette lévő edény a vatyai leletek közé sorolja.

A meglehetősen elszórtan elhelyezkedő szarmata beásásokból jelentős számban kerültek elő terra sigillata töredékek, melyeket a feldolgozás megkönnyítésére külön azonosító számmal láttunk el.

A feltárt leletanyag és a dokumentáció leltározás után a területileg illetékes Budapesti Történeti Múzeum gyűjteményébe kerül.

DR. SZABÓ GÉZA

70. Budapest XXIII., Soroksár (Nagy-rét) 2. lh.
Sza

A feltárást végző intézmény neve: Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága.

A Soroksártól DK-re fekvő Nagy-rét nevű határrészben, az épülő új gázvezeték 11+740–12+120 km szelvényében, a Gyáli-patak partja mentén húzódó dombháton összesen 380 m hosszúságban, 7 m szélességben az altalajig lehumuszolt és meggyesett sávban szarmata telep beásásainak foltjai jelentkeztek.

Az elszórtan, 5–6 csoportban jelentkező beásásokban viszonylag kevés leletanyag került elő. Ezért is volt feltűnő, hogy a gödrökből jelentős számban kerültek elő terra sigillata töredékek, melyeket a feldolgozás megkönnyítésére külön azonosító számmal láttunk el. A zömében kerek gödrökből és néhány árokból álló telep-részleten számos cölöplyuk helyét figyeltük meg, de lemezyülő házra utaló elszíneződést egyetlen alkalommal sem találtunk. A szegényesnek mondható leletanyagok

közül kiemelkedik egy teljesen ép kézi malom köve. Néprajzi párhuzamokkal szolgáló érdekességet pedig egy nagyméretű, leletanyag nélküli teknőaljú beásás jelent, melyet minden bizonnyal állatok tartására, illetve trágyagödörnek használtak.

A feltárt leletanyag és a dokumentáció leltározás után a területileg illetékes Budapesti Történeti Múzeum gyűjteményébe kerül.

DR. SZABÓ GÉZA

71. Budapest XXIII., Soroksár, MOL-II.
(Vecsés–Csepel) 3. lelőhely

I

A lelőhelyen 13 objektumot tártunk fel. Közülük három geológiai betöltődésnek bizonyult.

A feltárt régészeti objektumok között főleg széles, egyenes árkokat és néhány gödröt bontottunk ki. Az árkok alját a lemezes, köves altalajba faragták. Leletanyag nem került elő belőlük.

DR. TARI EDIT

72. Budapest XXIII., Soroksár 4. lelőhely
B, Sza, Á

A Vecsés–Csepel II. MOL gázvezeték 12+900–13+500 km szakasza vizenyős rét É-i szélén, alacsony partján húzódik. A lelőhelyen 91 telepobjektumot és 3 sírt tártunk fel. 57 gödör, 22 árok, 2 ház és 10 bizonytalan rendeltetésű objektum és agyagkitermelő gödör közül néhány leletanyag hiányában keltezhetetlen. 4 gödör az Urnasíros kultúra településéhez, a gödrök többsége és néhány árok-részlet késő szarmata településhez tartozik. A K-i sarkában köves kemencés 58. ház padlószintje közelében apró szarmata cserepek kerültek elő, a ház korábbi a rajta áthaladó 12–13. századi ároknál. Az árkok többsége, néhány gödör és a 86. kemencés házrészlet 12–13. századi település részlete. 10 kerek és ovális alakú, középen lemélyedő, részben szarmata, részben Árpád-kori gödör bizonyára víznyerő volt, néhányuk fenekét a feltörő talajvíz miatt nem tudtuk kibontani. Szintén a szarmata és az Árpád-kori településhez tartoztak a szabálytalan alakú agyagkitermelő-gödrök is. A három Ny-K és ÉNy-DK-i tájolású, feldúlt, közep avar kori női sír (kés, csat, orsó-gomb, orsókarika, gyöngyök, ezüst bulla) közül kettő szarmata gödröket vágott, a harmadikon Árpád-kori árok haladt át. Egy ÉNy-DK irányú sort alkotó, 7 hosszúkás gödröcskét valószínűleg oszlopoknak ásták a múlt században. Leletanyag elhelyezése: Budapesti Történeti Múzeum.

DR. TARI EDIT – DINNYÉS ISTVÁN – HEGEDŰS ATTILA

73. Budapest XXIII., Soroksár (Nagy-rét) 8. lh.
Sza

A feltárt lelőhelyrész a Vecsés–Csepel II. gázvezeték 7 m széles nyomvonalának 14-400 és 14-650 km szelvényében, az M0-ás autóúttól délre, közvetlenül az 50. sz.

főút jobb és bal oldalán található, a környezetéből kb. 3 m-re kiemelkedő, erózió által erősen koptatott dombon. A feltárt két temetkezés és a teleprészlet a 3-4. századra keltezhető kis mennyiségű leletanyagot tartalmazott.

Az ásatási dokumentáció eredeti példánya az Arany János Múzeumba, a leletanyag a Budapesti Történeti Múzeumba kerül.

HEGEDŰS ATTILA – SIMON LÁSZLÓ

74. Budapest XXIII., Soroksár, 9. lelőhely

Sza

A MOL beruházásában épülő Vecsés-Csepel II. gázvezeték megelőző feltárása során 1999. szeptember 20-23-án történt meg a lelőhely feltárása kb. 780 m² területen. A leendő vezeték KDK-NyÉNy irányú 6 m széles sávjában a gépi humuszosítással, gépi és kézi nyeséssel az altalajig távolítottuk el a talajt. Csak a munkaterületen előkerült objektumokat és objektumrészleteket bontottuk ki.

Új lelőhely, mely a gépi humuszosítás és nyesések eredményeként került elő egy DNy-ÉK irányú, egykor vizegyenlős mélyedést ÉNy-on határoló, alacsony magaslaton. A terület szántó (őszi vetés), a nyomvonal közelében csak elszórtan találtunk néhány szarmata cserepet. A gödröket a magaslat két lejtőjén tártuk fel, a feltárási sáv középső, legmagasabb részén nem volt objektum.

A szarmata település nagyrészt – a terepviszonyok alapján – a feltárási területtől ÉK-É-ra terülhet el.

Leletanyag elhelyezése: Budapesti Történeti Múzeum.

DINNYÉS ISTVÁN

75. Budapest XXIII., Soroksár, 9. lelőhely

Sza

A Vecsés-Csepel II. MOL gázvezeték 12+050-180 km szakaszán késő szarmata telep 24 gödrét és gödörészletét tártuk fel. Többségük kerek és ovális alakú, meredek, közel hengeres, vagy lefelé kiszélesedő, vagy hordószerűen öblösödő oldalú verem volt, viszonylag kevés leletanyaggal.

DINNYÉS ISTVÁN

76. Budapest XXIII., Soroksár (Nagy-rét), 10. lh.

Sza

A Vecsés-Csepel II. gázvezeték 7 m széles nyomvonalának 10+870 és 10+970 km szelvényében az M5 autópályától Ny-ra kb. 250 m-re a gyáli csatorna jobb partján, egy enyhe emelkedésű fekete humuszos felületű domb északi lejtőjén 47 telepobjektumot tártuk fel. A leletanyag alapján a lelőhelyrész a késő szarmata korra, a 3-4. századra keltezhető.

Az ásatási dokumentáció eredeti példánya az Arany János Múzeumba, a leletanyag a Budapesti Történeti Múzeumba kerül.

HEGEDŰS ATTILA – SIMON LÁSZLÓ

77. Budapest XXIII., Soroksár, MOL-II.

(Vecsés-Csepel), 11. lelőhely

H

A honfoglalás kori temető területén 9 régészeti objektumot tártunk fel. Sajnos a sírok zöme az elmúlt évtizedekben megsemmisült, valószínűleg az intenzív mezőgazdasági munka következtében. A domb legmagasabb, középső részén kerültek elő a sírok, azonban itt már valószínűleg több, mint 1 m lekopott az eredeti felszínből.

5 temetkezést tudunk már csupán feltárni, valamint 3 gödröt és 2 árkot. Mindössze 2 sírban találtunk mellékleteket: vasnyílhegyeket, hajfonatkorongokat, karkötőket, kauri csigákat, füles gombot, csörgőt, kagylót, gyöngyöket.

Mély (kb. 150 cm) biztonsági mélyítést végeztünk a lelőhelyen, de további temetkezéseket nem találtunk.

DR. TARI EDIT

78. Csárdaszállás, Csukás-dűlő, Gátórház,

(MRT 10. k. 4/17. lelőhely)

(Békés megye) I

1999. március 14-én végeztünk helyszíni szemlét a Csárdaszállás 17. sz. lelőhelyen, az egykori Edeles falu helyén. Engedély nélküli földmunka során az egykori település központi részéről mintegy 60 × 50 méteres területről, a sárga altalajba nyúlóan termelték ki a földet. Régészeti objektumokra utaló nyomokat megfigyelni már nem tudtunk.

GYUCHA ATTILA – MEDGYESI PÁL

79. Csengele, Berta-tanya

(Csongrád megye) B, Ú

Az M5-ös autópálya nyomvonalán a 12/28. számú lelőhelyen 1999. szeptember 9. és október 29. között dolgoztunk. A terepbejárás során a felszínen bronzkori települést észleltünk a lelőhelyen. A feltárást során bronzkori objektumot azonban nem találtunk, a megkutatott 2200 m²-es felületen csak újkori település nyomai kerültek elő (összesen 19 objektum).

VÁLYI KATALIN – DR. HORVÁTH FERENC

80. Csengersima, Határátkelő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, H

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Múzeumigazgatóság régészei vezetésével először 1998. szeptember 24. és november 18., majd 1999. március 17. és július 9. között folyt leletmentés a csengersimai jövődőlbeli határátkelő területén. A feltárást előzménye, hogy a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokság (VPOP) megkeresésére 1998-ban jelentettük, miszerint a tervezett határátkelő területe régészeti lelőhely, ezek után pedig felkérésükre szonda-ásatásba fogtunk 1998 őszén. A munka elkezdése után megváltoztatta a véleményét a VPOP és immár a több mint 3 ha-t érintő építkezés területének felszabadí-